

RUKOUSHETKI kirkossa 7. 4. 2010
Lauri Oikarinen

Raamatussa on yksi hengeltään erikoislaatuinen, paljon siteerattu elämän tarkoitusta - tai enemmänkin pessimistisesti elämän tarkoituksettomuutta ja turhuutta pohtiva viisaukirja, Saarnaajan kirja. Pessimismistään huolimatta siinä on samaa avointa ja rehellistä henkeä kuin opettajankoulutusyksikön päärakennuksen seinällä olevassa kirjoituksessa: ”Elämän totuutta etsi”. Tässä tilanteessa ja tunnelmissa, joissa nyt elämme Kajaanissa - varsinkin te Opettajankoulutusyksikön henkilökunta ja opiskelijat – Saarnaajan kirjan ajatukset ja tunteukset nousivat mieleeni.

”Minä vihasin sitä vaivannäköä, jolla olin rasittanut itseäni auringon alla, koska minun täytyy jättää sen tulokset seuraajilleni. Ja kuka tietää, onko hän viisas vai tyhmä? Silti hän kerran hallitsee kaikkea, minkä olen täällä vaivaa nähden ja viisauden avulla saanut aikaan. Sekin on turhuutta. Sillä voihan käydä niin, että kaiken, minkä olin vaivaa nähden ja viisaasti, taitavasti ja menestyen saanut aikaan, joutuu sitten jättämään toiselle, vaikka tämä ei ole nähnyt siitä lainkaan vaivaa. Se onkin turhuutta ja suuri vääryys.

Tosiaankin, mitä ihminen silloin saa korvaukseksi vaivannäöstään ja sydämensä pyrkimyksestä, kaikesta, millä hän itseään rasittaa auringon alla? Ovathan hänen päivänsä pelkkää huolta ja hänen työnsä murhetta, eikä hänen mielensä saa lepoa edes yöllä. Tämäkin on turhuutta.” (2:18-232)

Elämä itsessään asettaa väistämättömät reunaehdot ihmiselle: ilojen, nautintojen, mahdollisuuksien, luovuuden ja aikaansaannosten rinnalla ovat vaivat, rajoitukset ja onnettomuudet. Kaiken yllä katoavaisuus ja kuoleman todellisuus. Niiden edessä tuntee voimattomuutta tai kapinoivaa raivoa. Lisäksi ihmiset vallankäyttäjinä aiheuttavat toisilleen pettymyksiä ja suoranaista vääryyttä. Työntekijä kokee: Vaikka olen pannut itseni likoon, tehnyt parhaani, silti palkkana on kokemus, ettei työlleni anneta arvoa. Minulle ei anneta arvoa. Minut kylmästi sivuutetaan. Tai sitten mieleen nousee syyllistävä kysymys, enkö sittenkään tehnyt parastani, kaikkeani, kun mahdollisuus jatkaa mielekästä työtä otetaan pois. Opiskelijalla on huoli koulutuksen jatkuvuudesta ja valmistumisesta. Millainen on yhteiskunta ja sen (päättäjien) arvot, kun tällaista tapahtuu? Millaista minulla on työelämässä? Millainen tulevaisuus on perheelläni, koko elämälläni?

Tämän aamun Kainuun Sanomien etusivu ei varmaankaan ollut helpottamassa pettymyksen tuskaa. Siinähän spekuloitiin kampuksen kauniiden ja muistorikkaiden rakennusten jatkokäyttöä. - Miksi jo nyt? Tuntuu kuin perinnön jakoa tehtäisiin jo ennen kuin ruumista on haudattu. Eihän vielä ole ruumistakaan! Tulee mieleen kärsimyshistorian kohta, jossa roomalaiset sotilaat heittävät arpaa ristini juurella Jeesuksen ihokkaasta.

Itsekin olen tehnyt pääosan työurastani opettajakoulutusyksikössä. Mieleltäni koen olevani edelleen vahvasti teidän joukossanne. Kampuksen uusiokäytöstä keskustelu konkretisoi menetyksen. Toisaalta on hyvä, että tulevaisuutta suunnitellaan, elämää eteenpäin. Mutta se nostaa esiin myös pettymyksen,

turhautumisen ja katkeruuden: näinkö pian voidaan unohtaa arvokas mennyt ja arvokas nykyinen ja siirtyä uuteen. Onko tilaa surun ja pettymyksen jakamiselle?

Hämmäntävää on sekin, että Kajaanille ja Opettajankoulutuksen ja yliopistokeskuksen väelle on tullut runsaasti myötätuntoa ja tukea. Monet korkean tason poliittiset päättäjät ja media, esim. suuret maakuntalehdet ovat kannanotoissaan todenneet lakkautuspäätöksen jopa vääräksi. Se antaa tukea ja osoittaa arvostusta täällä tehdylle työlle. Mutta toisaalta: sitä vaikeampaa on ymmärtää lakkautuspäätöstä.

Mitä jää jäljelle? Millä on pysyvää merkitystä? Kajaanin opettajankoulutusyksikössä tehty työ elää ja vaikuttaa. Se elää täällä lähiympäristössä, koko maassamme ja ulkomaillakin. Se on ihmisen ja luomakunnan hyvinvoinnin hyväksi tehtyä ja vaikuttavaa työtä. Täällä tehty työ elää niissä ihmisissä, heidän elämässään ja työssään, jotka ovat täältä valmistuneet ja saaneet vaikutteita. Se näkyi laajassa tuessa, jota opettajankoulutusyksikkö sai muun muassa tukiadressin välityksellä.

Vaikka Saarnaajan kirjan perusnäky elämään on pessimistinen, voisi sanoa inhorealistinen, tekstistä pilkahtaa myös valoa: *Niin kauan kuin ihminen elää, hänellä on toivoa.* ” *”Tee voimiesi mukaan se, mikä tehtävissä on, sillä tuonelassa, jonne olet matkalla. ei ole tekoja, ei ajatuksia, ei tietoa ”ei viisautta.* ”. (9:4,10) *”Tomu palaa maahan, josta se on tullut. Henki palaa Jumalan luo, joka on sen antanut.* ” (12:7)

Ikuinen henki meissä on luomisessa lahjaksi saatua ihmisyyttä. Ihmisyys toteutuu keskinäisessä rakkaudessa, huolenpidossa, välittämisessä sekä työnteossa toistemme ja luomakunnan hyväksi. Päärakennuksen seinällä on myös teksti: ”Per aspera ad astra.”